

USAID
OD AMERIČKOG NARODA

Nacionalna koalicija
za decentralizaciju

INDEKS ODRŽIVOSTI OCD 2013.

SRBIJA

17. IZDANJE - MAJ 2014.

Naslovna fotografija: Akcija FAPS-a (Fondacija za zaštitu životinja u Srbiji) na festivalu "Bekstvo u prirodu" (www.bauk.rs) 2013. godine u Nišu. Fotograf: Miodrag Ignjatović

ŠTA JE INDEKS ODRŽIVOSTI?

Indeks održivosti organizacija civilnog društva (IO OCD) se koristi od 1997. godine za procenu održivosti OCD sektora. Indeks je razvijen od strane Američke agencije za međunarodni razvoj (USAID) u partnerstvu sa lokalnim organizacijama u svakoj od zemalja u kojoj se sprovodi. Teritorijalno, Indeks se znatno proširio od svog uvođenja- počevši od 18 zemalja u regionu Evrope i Evroazije, do čak 60 zemalja koje sada pokriva u različitim regionima širom sveta. Koristeći standardne indikatore i prikupljujući podatke svake godine, IO OCD omogućava korisnicima da prate razvoj i identifikuju trendove u OCD sektoru u određenom vremenskom okviru, upoređujući različite zemlje i regije. Koristi se od strane OCD predstavnika, zagovarača, partnera u razvoju i akademika koji žele da prate međunarodne i regionalne trendove u sektoru civilnog društva i da prepoznaju zajedničke prepreke koje otežavaju održivost sektora, kao što su zakonsko okruženje, organizacioni kapacitet, finansijska održivost.

METODOLOGIJA

Indeks meri održivost OCD sektora svake zemlje, a zasniva se na sedam dimenzija: pravno okruženje, organizacioni kapacitet, finansijska održivost, zagovaranje, pružanje usluga, infrastruktura i slika u javnosti. Lokalni partneri IO OCD implementiraju ovaj proces u svakoj zemlji kroz organizovanje i vodenje raznovrsnog i reprezentativnog panela sa OCD ekspertima. Panelisti raspravljaju i ocenjuju sedam dimenzija za godinu koja se procenjuje i postižu konsenzus o ocenama koje odgovaraju svakoj dimenziji. Svaka dimenzija se meri na skali od 1 do 7, gde 1 označava veoma napredni nivo a 7 veoma nizak nivo razvijenosti. Na osnovu informacija koje dobiju na ekspertskom panelu, OCD partneri izrađuju narativni izveštaj.

Nacionalna koalicija za decentralizaciju već četvrtu godinu za redom u saradnji sa Američkom agencijom za međunarodni razvoj (USAID) sprovodi Indeks održivosti organizacija civilnog društva u Srbiji.

Za više informacija možete kontaktirati tim Nacionalne koalicije za decentralizaciju putem e-mail adrese info@decentralizacija.org.rs

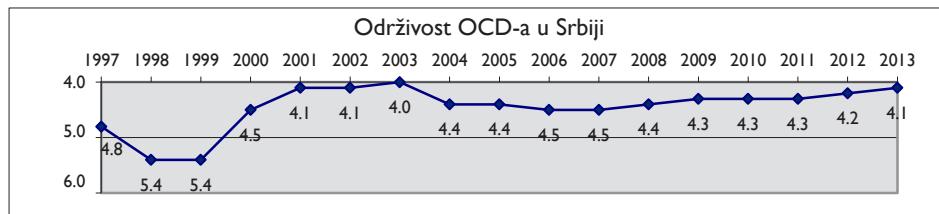
Ceo izveštaj se može pročitati na: <http://www.usaid.gov/europe-eurasia-civil-society>

INDEKS ODRŽIVOSTI OCD 2013 – SRBIJA

MAJ 2014

ODRŽIVOST OCD-A: 4.1

Održivost OCD-a u Srbiji je unapređena u 2013. godini. Građansko društvo je bilo direktno uključeno u dva najvažnija politička događaja u zemlji ove godine. U ovoj godini su se organizacije civilnog društva ozbiljno uključile u nadgledanje dijaloga između EU i Srbije koji se tiče pridruživanja. Drugo, sredinom godine, civilni sektor bio je aktivан u debati o rekonstrukciji Vlade, u kojoj je od ukupno dvadeset jednog ministra smjenjeno jedanaest i politička partija Ujedinjeni regioni Srbije je isključena iz vladajuće koalicije. Kampanje OCD-a doprinele su tome da se smene pojedinci, kao što su ministri obrazovanja i kulture.

Pravni okvir koji se odnosi na upravljanje organizacijama civilnog društva i dalje se unapređuje. Novousvojeni propisi će im pomoći da mnogo lakše apliciraju za sredstva iz državnog budžeta, kao i lakše uključenje u javna saslušanja tokom nacionalnih legislativnih procesa. Štaviš, zvanični državni dokument – Potrebe Republike Srbije za međunarodnom pomoći 2014–2020. obuhvata dve mere koje se odnose na jačanje kapaciteta OCD-a. Na kraju, izmenom poreskih propisa, kompanijama su povećana oslobođenja plaćanja poreza na donacije sa 3,5% na 5%.

Organizacioni kapaciteti OCD-a su takođe unapređeni. Više OCD-a bavi se svojim strateškim planiranjem i više donatora podržava inicijative koje se tiču jačanja kapaciteta. U 2013. godini država je dodelila više od 95 miliona dolara za rad OCD-a, što uključuje i sufinansiranje EU projekata koje obezbeđuje Kancelarija za saradnju sa civilnim društvom Vlade Republike Srbije.

Prema podacima Agencije za privredne registre RS, u novembru 2013. godine ukupan broj registrovanih udruženja iznosi 21.398, što je uvećanje od 2.850, tj. 15.5 posto u odnosu na prethodnu godinu. Ukupan broj fondacija i zadužbina je takođe značajno povećan. Do kraja godine ukupno je registrovano 492 fondacije, što je porast od 22.6 posto u odnosu na 2012. godinu. Broj stranih udruženja koja su registrovana u Srbiji ostaje neznatno promenjen i iznosi 48.

ZAKONSKO OKRUŽENJE: 3.9

Udruženja se registriraju bez velikih poteškoća. Proces je brz, naročito na lokalnom nivou, gde glavnu ulogu igraju lokalne ekspoziture, tj. mreža četrnaest kancelarija Agencije za privredne registre. Svi koji podnose zatev za registrovanje udruženja ili fondacije sada mogu da popune prijavu elektronski i putem sajta Agencije. Naknada za registraciju udruženja ili fondacije je povoljna (u proseku 55\$), a sama procedura registrovanja može da se završi za manje od nedelju dana. Međutim, fondacije se još uvek suočavaju sa nekim problemima prilikom registrovanja u nekim lokalnim agencijama, u kojima zaposleni nemaju adekvatno znanje. Na primer, zaposleni nisu uvek u mogućnosti da odgovore na specifična pitanja koja imaju stranke, kao što su prava i obaveze pojedinih osnivača koji investiraju različite iznose.

U 2013. godini OCD su se suočile sa nekim državnim nametima, naročito na lokalnom nivou. Iako Kancelarija za saradnju sa civilnim društvom nastavlja da unapređuje saradnju između Vlade i OCD-a na nacionalnom nivou, nivo državne kontrole na lokalnu se povećava, prvenstveno kroz odabir projekata koji se finansiraju iz lokalnih javnih budžeta. Finansiranje OCD-a od Vlade je manje transparentno na lokalnom nego na nacionalnom nivou.

U 2013. godini usvojena su dva važna propisa. Prvi se odnosi na pojednostavljene procedure koje udruženja moraju da ispunе kada apliciraju za finansiranje programa od javnog interesa. OCD više ne moraju da podnose Uverenja o registrovanju i statute, što čini ovaj proces bržim i jednostavnijim. Drugi propis se odnosi na određivanje dnevног reda javnih slušanja i utvrđivanje rokova, što daje organizacijama civilnog društva više vremena za reakciju i učešće u ovom procesu. Međutim, predstavnici vlasti, naročito na lokalnom nivou, još uvek ne razumeju ulogu građanskog društva i koncept javnog slušanja i još uvek doživljavaju

suprotno mišljenje kao opasnost. Državne vlasti često poštuju proceduru i pozivaju OCD da učestvuju u radnim grupama, ali još uvek nemaju volje da suprotna mišljenja usvoje u nacrtne pravnih akata.

Ove godine, Vlada je zvanično priznala potrebu da podrži razvoj civilnog društva. Nacionalni dokument – Potrebe Republike Srbije za međunarodnom pomoći 2014–2020. obuhvata dve mere koje su usmerene na dalje unapredjenje kapaciteta civilnog društva: razvoj povoljnog okruženja za održivost civilnog društva i partnerstvo sa javnim vlastima, kao i potreba za daljim razvojem kapaciteta OCD-a kako bi učestvovale u procesima donošenja odluka, praćenju i evaluaciji javnih politika i razvoju strategija i propisa.

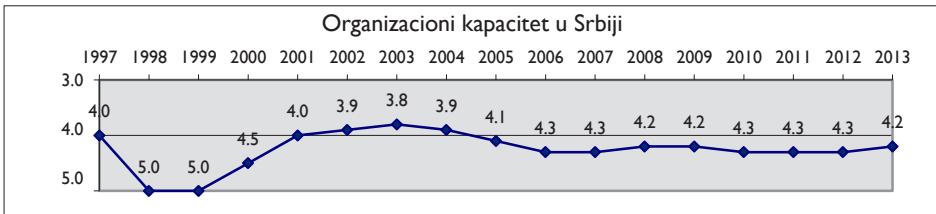
Izmena poreskih odredaba povećala je oslobođenje poreza za donacije organizacijama civilnog društva sa 3.5 posto na 5 procenata, što će, kako se očekuje, stimulisati korporativnu filantropiju.

Zagovarački napor i lobiranje za izmenu procedura u računovodstvu dovele su do usvajanja pojednostavljenog računovodstvenog sistema za OCD u 2013. godini. Kada se u fiskalnoj 2014. godini počne sa primenom, OCD neće više biti tretirane kao mala preduzeća koja su obuhvaćena poreskim i računovodstvenim sistemom, kao što je to bio slučaj do sada. OCD-i će napokon dobiti posebne računovodstvene forme i tabele koje prepoznaju njihove potrebe i sprecifične izvore finansiranja.

Zakonodavstvo koje se odnosi na prihode iz privredne delatnosti još uvek je nejasno i otvoreno za različite interpretacije, što obeshrabruje aktivnosti koje su usmerene ka ostvarivanju prihoda. Na primer, različita podzakonska akta nude informacije koje su konfliktnе na nivou poreskih olakšica i primenu PDV pravila, dok se u praksi poreska administracija razlikuje od grada do grada.

Lokalni pravni kapaciteti su i dalje slabi. Najznačajnija pravna podrška pruža se od strane OCD lidera, od kojih većina nisu pravnici.

ORGANIZACIONI KAPACITET: 4.2

Organizacioni kapaciteti OCD-a su takođe unapredeni u 2013. godini. U toku godine, donatorska zajednica uložila je više u izgradnju i jačanje kapaciteta OCD-a. Na primer, uz podršku programa „Gradansko društvo za budućnost“ (koji finansira USAID, a sprovodi Institut za održive zajednice), kao i Akademije održivosti (koju sprovodi Trag), više od dvadeset OCD-a izradilo je i usvojilo osnovna strateška dokumenta u 2013. godini. Gradansko društvo za budućnost je takođe odabralo devet jakih OCD-a koji će dobiti podršku u organizacionom razvoju što obuhvata organizacionu transformaciju usvajanja procedura za ljudske resurse i finansije i napore u održivosti. Proces će biti ocenjen sredinom 2014. godine. U 2013. Nacionalna koalicija za decentralizaciju inicirala je trening program za izgradnju javne podrške za četrdeset pet organizacija iz centralne i zapadne Srbije, kao i regiona Sandžak.

Proces EU integracija je uveo niz tema i izazova za OCD u skoro svakoj oblasti interesovanja OCD-a. Fokus na EU finansiranje primorava OCD da razviju svoje kapacitete, kompetencije i veštine. U isto vreme, aktuelna je smena generacija u sektoru, gde se neki od najistaknutijih OCD lidera povlače sa svojih ključnih pozicija. Većina OCD-a se prilagođava ovim trendovima redefinisanjem svoje misije, vizije i strateških

pravaca. Iako brojne organizacije prepoznaju potrebu za strateškim planiranjem, one u svojim procesima donošenja odluka ne uključuju rešenja iz svojih strateških planova onoliko koliko bi to bilo potrebno.

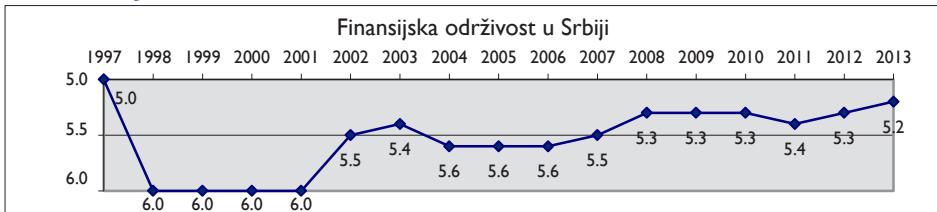
Upravljačke strukture OCD-a su i dalje slabe i organizacijama civilnog društva je teško da uspostave stabilne upravne odbore. Veliki broj upravnih odbora nije efikasan ili postoji samo na papiru. Organizacijama u Srbiji nedostaju opisi poslova i jasna raspodela odgovornosti unutar organizacije, a i dalje postoji nerazumevanje potrebe da se odvoje strukture za upravljanje i rukovođenje. Veće OCD se trude da unaprede upravljačke kapacitete, dok su manje pod većim izazovima zato što su u hroničnom nedostatku ljudskih resursa.

Prema Agenciji za privredne registre RS, u organizacijama civilnog društva je 2011. godine bilo zaposleno 6.572 osobe, a 2012. godine 7.300 osoba (podaci za 2013. su još uvek nedostupni) po osnovu ugovora o radu. Većina od ovih novih zaposlenih nema odgovarajuće znanje, veštine i iskustvo. OCD generalno zapošljavaju osoblje po „had hoc“ principu, u zavisnosti od projekata i budžeta. OCD-i stoga treba da ulože svoje resurse u obuku svojih mlađih kolega. Svake godine sve više mlađih je zainteresovano za volontiranje sa ciljem da stekne radno iskustvo.

U toku 2013. zaposleni u javnom sektoru prelazili su u civilni sektor, naročito na lokalnom nivou, usled izbora koji su se desili 2012. godine. Određeni broj ljudi je takođe prešao iz biznis sektora na pozicije u civilnom društvu jer se civilni sektor doživljava kao manje stresan. Manje ljudi je iz civilnog sektora prešlo u druge sektore u odnosu na prethodne godine.

Iako donatori još uvek ne finansiraju tehničku opremu, smanjenje cena na tržištu je ohrabriло organizacije da nastave sa kupovinom opreme. Štaviše, mnoge OCD koriste lične računare, „pametne“ telefone i tablete za potrebe organizacije.

FINANSIJSKA ODRŽIVOST: 5.2

Većina OCD-a prikuplja sredstva kroz pozive za podnošenje predloga projekata od međunarodnih donatora. Nivo međunarodne donatorske podrške ostao je nepromenjen u 2013. godini. Lokalni izvori finansija još uvek ne čine značajan ideo finansiranja OCD-a. Manje od 10 procenata budžeta OCD-a dolazi od individualnih ili korporativnih davanja jer organizacijama civilnog društva nedostaje adekvatna organizaciona struktura da traže sredstva od pojedinaca i kompanija, a ekonomska situacija u zemlji dodatno doprinosi ovakvo niskom procentu. Međutim, neka istraživanja ukazuju na potencijal za značajno prikupljanje sredstava. Prema regionalnom istraživanju koje je sprovedeno 2013. godine u sedam balkanskih zemalja, dokumentovano je više od 4000 medijskih izveštaja pojedinačnih i korporativnih donacija, od čega je više od pola iz Srbije. Prihodovanje kroz pružanje usluga je tek na začetku i još uvek nije značajan izvor prihoda za OCD.

Država u sve većoj meri finansira aktivnosti OCD-a. Prema podacima iz Godišnjeg zbirnog izveštaja o javnoj potrošnji za OCD iz 2012. godine, javni sektor je dodelio oko 8 milijardi dinara (oko 96 miliona dolara) organizacijama civilnog društva. Istraživanje Mlade Srbije ukazuje da se 30 posto organizacija koje primaju podršku Ministarstva omladine i sporta (MOS) oslanja na podršku MOS-a za institucionalno finansiranje, dok

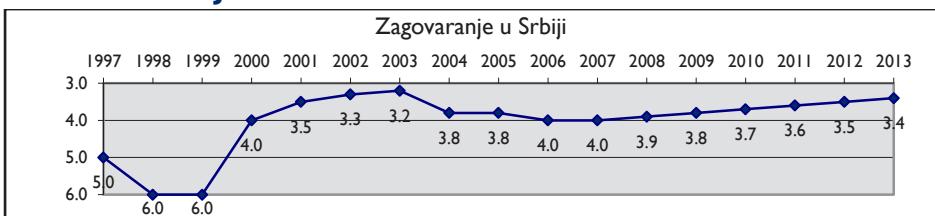
se 23 posto oslanja na lokalne vlasti i 18 procenata na međunarodne donatore. Organizacije civilnog društva još uvek dovode u pitanje transparentnost državnog finansiranja OCD-a. Novoizabrane lokalne vlasti su angažovale nekoliko lokalnih OCD-a da rukovode projektima ili razviju predloge lokalnih politika u 2013. godini.

EU podrška postaje dostupnija. Organizacije civilnog društva su u Srbiji od 2012. godine kvalifikovane za program Evropa za građane i građanke. Štaviše, EU fondovi koji su dodeljeni putem javnih poziva tokom 2012. godine, u 2013. su regrantirani ka manjim organizacijama. Na primer, Trag fondacija regrantirala je više od 110.000\$ od EU projekata u 2013. Nova regulativa omogućava Vladinoj kancelariji za saradnju sa civilnim društvom da obezbedi sufinsaniranje za EU programe. Kancelarija je u 2013. godini obezbedila 5.9 miliona dinara (preko 65.000\$) kao ideo u troškovima za projekte koje finansira EU.

OCD-i su više svesni važnosti finansijske diverzifikacije i EU u velikoj meri obezbeđuje podršku kroz treninge i konsultacije na ove teme. Tokom 2013. godine Trag fondacija obezbedila treninge i sufinsaniranje za više od četrdeset OCD-a u obezbeđivanju finansijske podrške od korporativnih i pojedinačnih donacija.

Većini OCD-a još uvek nedostaje sistem finansijskog upravljanja i praksi. Nezavisne finansijske revizije su previše skupe i zahtevne za većinu OCD-a.

ZAGOVARANJE: 3.4

U 2013. godini Kancelarija za saradnju sa civilnim društvom igrala je važnu ulogu u unapređenju odnosa između OCD-a i Vlade. Na primer, olakšala je učešće OCD-a u procesima pregovora sa EU. Štaviše, redovni sastanci se organizuju između predstavnika OCD-a i različitih ministarstava i organizacije civilnog društva su uključene u radne grupe i konsultacije o nacionalnim politikama. Primeri ovakvog angažovanja obuhvataju: uključivanje predstavnika OCD-a, kao člana bez prava glasa, u Komisiju za zaštitu životne sredine u Narodnoj skupštini Srbije kroz inicijativu za Zelenu stolicu; memorandum o saradnji o transparentnosti između Narodne Skupštine Srbije i koalicije OCD-a Otvoreni parlament; uključenost udruženja za zaštitu potrošača u kreiranje Zakona o zaštiti potrošača. Međutim, postoji nedostatak u mehanizmima za saradnju OCD-a i vlasti na lokalnom nivou.

U toku 2013. godine kontroverzne OCD inicijative kao što su LGBT „Parada ponosa“ dobole su veću podršku Vlade nego prethodnih godina. Inicijativa REKOM, koja se bavi utvrđivanjem ratnih zločina koji su počinjeni u toku 1990., dobila je podršku predsednika Srbije, koji je delegirao svog predstavnika u REKOM komisiju za 2013. godinu.

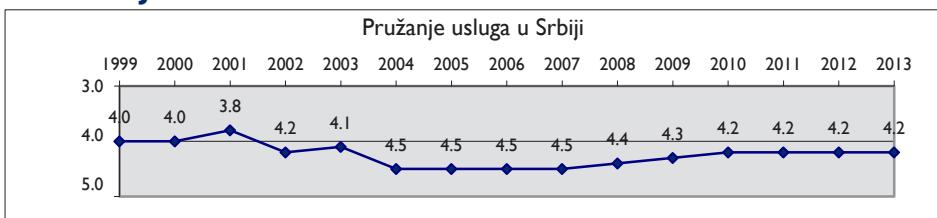
Koalicije OCD-a nastavljaju da se formiraju i postaju aktivnije. Jedna od najznačajnijih koalicija u 2013. godini je PrEUgovor koju je pokrenuo Beogradski centar za bezbednosnu politiku. PrEUgovor prati primenu Poglavlja 23 (koje se tiče reforme pravosuđa i osnovnih prava) i Poglavlja 24 (koje se odnosi na pravdu, slobode i bezbednost) u procesu pristupanja Evropskoj uniji.

Civilni sektor je razvio mnogo uspešnije zagovaračke inicijative na nacionalnom i lokalnim nivoima u 2013. godini. Inovativne kampanje koje su uključile više OCD-a doprinеле su smeni ministra obrazovanja i ministra kulture, kao i otpuštanju direktora Toplane u Nišu. Centar za istraživanje i transparentnost (CRTA) sproveo je kampanju „Kec iz vladanja“ u kojoj se traži smena ministra obrazovanja, dok su OCD organizovale proteste građana protiv ministra kulture nakon što je objavio smanjenje potrošnje na kulturne događaje i festivale u 2013. godini. Koalicija ženskih organizacija izradila je UN „shadow“ izveštaj koji se odnosi na nasilje nad ženama, što je izazvalo UN da zatraži dodatni izveštaj o ovoj temi od Vlade RS. Međutim, civilni sektor nije uspeo da zaustavi nepovoljne reforme koje je predviđao Zakon o zaštiti uzbunjivača i delovi nacrtu zakona su na kraju proglašeni neustavnim.

Iako Srbija nema zakon o lobiranju, napori OCD-a u lobiranju stvorili su pozitivne rezultate u 2013. godini, što obuhvata i napore za izmenu računovodstvenih procedura koje se odnose na OCD. Međutim, nisu svi zahtevi OCD-a za izmenu ovih procedura usvojeni, pa su Građanske inicijative, uz podršku više od 200 OCD-a nastavile svoje lobiranje.

Regionalna inicijativa Trag fondacije zalaže se za proširivanje opsega aktivnosti za koje korporativne donacije nisu oporezivane. Trenutno poreske olakšice jesu moguće samo za aktivnosti u devet oblasti, koje ne obuhvataju one koje se tiču ljudskih prava. U 2013. godini Trag je zagovarao poreske izmene kojim bi se stimulisala i individualna filantropija.

PRUŽANJE USLUGA: 4.2

Pružanje usluga se nije značajno promenilo u 2013. godini. Ministarstvo rada, zapošljavanja i socijalne politike, koje je zaduženo za obezbeđivanje licenci pružaocima socijalnih usluga, još uvek daje prednost državnim institucijama i njihovim zaposlenima prema uspostavljenim standardima i načinu donošenja odluka. Nejasan pravni okvir o aktivnostima koje generišu prihod takođe nastavlja da sputava razvoj u ovoj oblasti. Uprkos ovim poteškoćama, ove godine su OCD pokrenule više programa za smanjenje siromaštva i osnaživanje mladih, kao odgovor na potrebe zajednice.

OCD-i pružaju čitav niz usluga, kao što su socijalne, pravne i ekološke. Postoji ogromna potreba za besplatnim uslugama koje se pružaju uglavnom kroz projekte, ali nema primera gde organizacije civilnog društva uspešno naplaćuju pružene usluge velikom broju ljudi.

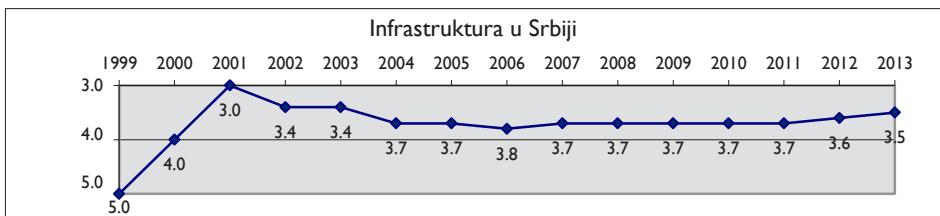
Većina treninga i publikacija koje obezbeđuju OCD se nudi besplatno jer donatori pokrivaju većinu troškova. Ekonomска kriza i dalje obeshrabruje OCD da naplaćuju svoje usluge.

OCD-i u Srbiji prevashodno rade u korist šire zajednice, ne samo za svoje članove. Sektor polako počinje da nudi ekspertske konsultacije i istraživanja koja se odnose na organizacioni razvoj, korporativnu društvenu odgovornost, socijalno preduzetništvo i druge oblasti.

Državne institucije pokazuju veću spremnost na angažovanje ekperata iz civilnog sektora, prvenstveno iz oblasti koje se tiču upravljanja projektima, strateškog planiranja, istraživanja, fasilitacije događaja i edukacije.

Više tendera je dodeljeno organizacijama civilnog društva za niz usluga, kao što su istraživanje o ruralnom razvoju, istraživanje o uslugama obrazovanja, zatim kampanje za programe javnog sektora i praćenje projekata koji su implementirani od strane ministarstava i lokalnih vlasti. Vlada takođe u sve većoj meri prepoznaće OCD kao pružaoca usluga marginalizovanim i ranjivim grupama, kao što su stariji, LGBT i žene žrtve nasilja. Vlada ne samo da obezbeđuje sredstva za ovakve usluge, već je i sve više voljna da učestvuje u ovakvim programima kao partner na projektu ili korisnik. Kompanije se, kada im je potrebna usluga, okreću pre pojedincima nego organizacijama.

INFRASTRUKTURA: 3.5

U 2013. godini pokrenuto je nekoliko novih inicijativa za uspostavljanje resursnih centara i posredničkih organizacija. Fondacija Iskorak počela je sa radom u Zaječaru, gde obezbeđuje male grantove lokalnim inicijativama. Trag fondacija inicirala je nove programe regrantiranja koji pružaju podršku individualnoj i korporativnoj filantropiji. Nacionalna koalicija za decentralizaciju pokrenula je uspostavljanje tri regionalna Centra za građanske politike posvećena obezbeđivanju mentorske podrške lokalnim zagovaračkim grupama. Dalje, nekoliko inicijativa iz 2012. je još uvek aktivno, a to su Nacionalna asocijacija praktičara i praktičarki omladinskog rada (NAPOR) i Krovna organizacija mladih Srbije (KOMS), koje se bave omladinskim aktivizmom, angažovanjem i radom mladih. U 2013. godini projekat Ministarstva omladine i sporta „Mladi su zakon“ je nastavio da razvija program za jačanje kapaciteta mladih. Odabrane OCD sprovode različite treninge koji su kreirani za potrebe mladih i organizacija koje se bave mladima.

Program „Građansko društvo za budućnost“ fokusira se na jačanje kapaciteta civilnog društva. U 2013. godini ovaj program obuhvata tri fondacije kojima se obezbeđuje jačanje kapaciteta i finansijska podrška za njihove grant programe: Trag, Ana i Vlade Divac, Iskorak. Dalje, u 2013. godini više OCD-a je obezbedilo materijalnu podršku drugim organizacijama. Na primer, Dokukino je sproveo program za podršku organizacijama civilnog društva u vidu licenciranog softvera i operativnog sistema za računare.

Velike nacionalne i lokalne organizacije još uvek služe kao neformalni resurs centri za manje iskusne OCD. Ove organizacije daju savete i pružaju podršku manjim organizacijama kad su u pitanju registracija, finansijsko rukovodjenje, pisanje predloga projekata, mogućnosti za finansiranje i dr.

Lokalni kapaciteti za dodelu sredstava su se poboljšali u 2013. godini. Prema podacima iz Agencije za privredne registre RS, 492 fondacije i zadužbine su bile aktivne u 2013., što je porast od 23% u odnosu na 2012. godinu.

Prethodnih godina donatorska politika je podstakla formiranje mnogih koalicija. U 2013. godini ove koalicije nastavljaju da se razvijaju i koordinišu umrežavanje, što vodi do razmene informacija i zajedničkih akcija samih članica. Koalicija Otvoreni parlament nastavlja da promoviše transparentnost i odgovornost parlamenta i nakon završetka finansijske podrške USAID-a.

U 2013. godini neke koalicije koje dugo postoje fokusirale su se na unapređenje komunikacije između organizacija članica i izgradnju kapaciteta kako samih koalicija, tako i njениh pojedinačnih članica. Na primer,

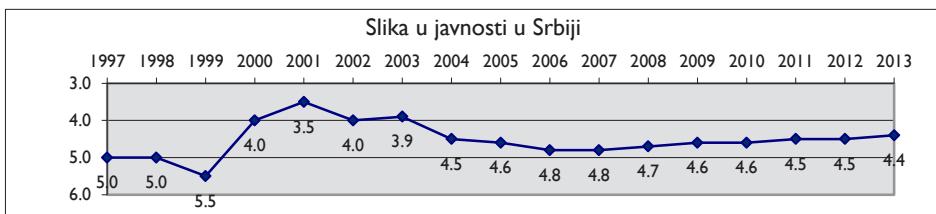
Nacionalna koalicija za decentralizaciju i Mreža organizacija za decu Srbije (MODS) započele su programe razmene unutar svojih članica i između samih mreža kako bi podelile znanje i iskustvo.

EU programi podrške podstakli su razvoj partnerstva u toku godine. Na primer, Instrument za predpristupnu pomoć (IPA) zahteva učešće različitih partnera za projekte koji se finansiraju.

Tehnička podrška EU za OCD (TACSO) program u Srbiji organizovao je Trening za trenere u 2013. godini sa ciljem da se podigne kvalitet treninga koji se pružaju u sektoru. USAID je obezbedio podršku za nastavak programa krajem 2013. Treninzi koji se sprovode u Srbiji u 2013. pokrivaju širok spektar tema, kao što je zagovaranje, strateško planiranje, prikupljanje sredstava, individualna i korporativna filantropija i izgradnja baze.

Kancelarija za saradnju sa civilnim društvom RS nastavlja da igra ključnu ulogu u unapređenju saradnje između civilnog društva i javnog sektora, olakšavajući kontakt i razmenu informacija. Forum poslovnih lidera (Business Leaders Forum) nastavlja da razvija saradnju između privrede i OCD-a. Na lokalnom nivou, međutim, saradnja sa organizacijama civilnog društva je manje prisutna i zavisi od samih predstavnika lokalne samouprave i polja delovanja. Saradnja između lokalnih Kancelarija za mlade i OCD-a o pitanjima koja se tiču mlađih postaje bolja.

SLIKA U JAVNOSTI: 4.4

Slika OCD-a u javnosti je unapređena. OCD-a ima više na televiziji, štampanim i elektronskim medijima, naročito na lokalnom nivou, nego prethodnih godina. Mediji su se pridružili dvema inicijativama tokom godine: lokalnoj građanskoj inicijativi u Lazarevcu, koju predvodi Udruženje za borbu protiv dilera droge „Sveti Sava“ i kroz odgovor Udruženja za zaštitu potrošača iz Niša o novom sistemu koji je povećao troškove električne energije. Međutim, kvalitet izveštavanja privatnih i državnih medija i dalje je loš. Informacija je često predstavljena nejasno i na način koji ističe zavisnost OCD-a od donatora.

U praksi, odnosi OCD-a sa javnošću su i dalje slabi. Čak i kad su aktivnosti OCD-a pokriveni medijski, informacija koja je objavljena često je nerazumljiva. Pošto organizacijama nedostaju sopstveni PR resursi, one očekuju od novinara da prevode formalne predloge projekata i izveštavaju na način koji bi privukao pažnju publike. Upotreba internet resursa i društvenih medija nadomešćuje ove nedostatke u nekoj meri, omogućavajući organizacijama civilnog društva da pošalju svoje poruke široj publici. Najuticajniji blogeri, kao i Facebook i Twitter korisnici takođe su unapredili svoju saradnju sa organizacijama civilnog društva.

Prethodnih godina, slikom sektora u javnosti je potpuno dominiralo nekoliko lidera organizacija koje se bore za ljudska prava. Sa povećanom vidljivošću „grassroots“ organizacija, javnost sada prepoznaje da sektori obuhvataju brojne inicijative koje utiču na unapređenje života građana. Biznis sektor prepoznaće dve vrste OCD-a: političke, koje se bave ljudskim pravima, tranzicionom pravdom, LGBT i drugim pitanjima; i druge, nepolitičke, koje su lokalne, ponekad humanitarne organizacije koje služe određenim grupama, kao što su mlađi. Biznis sektor će pre podržati rad nepolitičkih nego političkih organizacija.

Vlast na nacionalnom nivou je veoma otvorena za OCD, uglavnom kroz Kancelariju za saradnju sa civilnim društvom. Vlada prepoznaće benefite korišćenja ekspertize OCD-a u različitim oblastima i šanse da unaprede participatorni proces odlučivanja i svog imidža, ako sarađuju sa organizacijama civilnog društva. Na lokalnom nivou, situacija se dramatično promenila posle izbora 2012. godine. U mnogo slučajeva, lokalne administracije su uvele nove poreze organizacijama ili su im otkazale dugogodišnje ugovore o ustupanju prostora.

U 2013. godini Trag fondacija i njeni partneri iz SIGN mreže sproveli su inicijativu za izradu standarda za prikupljanje sredstava za OCD u Srbiji i četiri balkanske zemlje. Kroz javne diskusije organizovane u decembru 2013, napravljen je nacrt standarda za prikupljanje sredstava i on će biti osnov debate u 2014. godini. Ovi standardi imaju za cilj povećanje odgovornosti OCD-a, unapređenje odnosa donator–OCD i smanjenje negativnih praksi koje se odnose na prikupljanje sredstava.

Nacionalna koalicija za decentralizaciju
Sinđelićev trg 14/3/4
18000 Niš, Srbija
Tel: +381 18 52 77 08
www.decentralizacija.org.rs